

Beste natuurvrienden,

je hoort wel eens zeggen dat onze kust in een recordtempo van duinenrij naar betonlint werd getransformeerd. Het valt niet mee om je in te beelden hoe het er vroeger moet uitgezien hebben. Op deze oude foto zie je toch eens mooi de omgeving (richting Oostende-centrum) **rond het Duinenkerkje** zo'n 100

Environs d'Oostende

Mariakerkje.

jaar geleden. Vooral door het duinendecreet, dat sinds 1993 bouwactiviteiten in de duinen verbiedt, bleef hier toch een stukje natuur bewaard. Niet erg veel maar genoeg om er een NVO-activiteit te organiseren. Op **12 juli** verkenden **21 NVO-ers (10 AM en 12 PM)** dit stukje Oostende.

Het valt op dat er vanaf juli heel wat minder vogelactiviteit valt te noteren. Veel soorten hebben het broedseizoen (bijna) achter de rug

en zijn nu hard toe aan een rustperiode. Daarbij komt ook nog eens de rui, het wisselen van de veren dus, en ook dat maakt hen een stuk kwetsbaarder. De boodschap is dus: wees stil en blijf uit het zicht. De rasechte vogelliefhebber blijft daarom in de zomer wat op zijn honger zitten maar bij NVO kijken we niet alleen naar vogels. De zomerbloeiërs staan volop mooi te wezen en daarbij horen heel wat zoemende en fladderende insecten. Dat merk je ook aan deze verslagjes, vooral insecten en planten krijgen een plaatsje in de fotogalerij. Maar geef toe, er zitten fraaie exemplaren tussen.

Er werd enthousiast met het vlindernet gezwaaid en heel wat "creepy crawlies" konden eens van dichtbij bekeken worden. Als daar dan zeldzame en (voor NVO) nooit geziene soorten bij zijn dan is dat telkens weer een leuke verrassing. Alhoewel dit stukje duinen gevangen ligt tussen Kustweg en Nieuwpoortsesteenweg (met de luchthaven heel dichtbij) en tussen de woonkernen van Mariakerke en Raversijde merk je toch dat ook hier heel wat biodiversiteit te vinden is. Wie

zich verveelt (en dat zijn dezer dagen blijkbaar nogal wat mensen) heeft genoeg aan deze 3 hectare grasland en 6,5 hectare duinen om jaren zoet te zijn met het zoeken naar en het benoemen van alle soorten die er te vinden zijn. De kans is groot dat de kaap van de 1000 soorten daarbij ruim wordt overschreden. Er valt zelfs te scoren met eerste waarnemingen ooit in het gebied. Op waarnemingen.be zijn in dit gebied, "Mariakerke (Oostende) – Duinen" tot nu toe slechts 344 soorten gemeld, dat kan dus nog (veel) beter. Wie neemt de (waarnemers-)handschoen op? Elke maand een bezoekje van een paar uur kan al heel wat soorten opleveren, of nodig eens een planten- of insectenkenner uit om mee te stappen. Opgelet, voor je het weet wordt je meegezogen in de (duistere) wereld van de natuurnerds en, ik spreek uit ervaring, er is geen weg terug.

Metten is weten... we noteerden dit kalenderjaar al 423 verschillende soorten. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **977 verschillende soorten** geworden (ja in de verte lonkt ook voor ons de 1000). Bij elk verslag voegen we 12 foto's met een woordje uitleg waarbij we proberen steeds andere soorten in het spotlicht te zetten, zo passeerden al **816 verschillende soorten** de revu. Je kunt al die foto's en tekstjes ook bekijken in samenvattende excel-bestanden, te vinden op onze site via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/>

Je kunt er ook alle vorige verslagjes vinden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen helaas weer snel. Gelukkig klikten onze hoffotografen er op los en zorgden voor veel mooie plaatjes als geheugensteuntje (bedankt Dirk, Natacha, Annemie en Peter) en zo kunnen we weer acht extra pagina's aan het verslag toevoegen.

Soorten die, door de klimaatopwarming, hun verspreidingsgebied uitbreiden naar het noorden worden ook wel klimaatvolgers genoemd. Zo wordt dit **Kaasjeskruidikkopje** nog maar een paar jaar gemeld aan onze kust. In de vlucht zien ze er egaal bruin uit. Pas als ze stil willen zitten zie je de mooie vlekjes en patronen op de vleugels. (foto : waarnemingen.be)

Als het mannetje en het vrouwtje van een soort er anders uitzien dan spreekt men van "sexueel dimorfisme". Voor beginnende vogelaars toch een aandachtspuntje. Zo heeft meneer **Zwartkop** een zwarte pet (vandaar de soortnaam) terwijl mevrouw een roste pet heeft. Ze zal zelf ongetwijfeld liever "Venetiaans blonde pet" horen. (foto : waarnemingen.be)

Dat Boksdooorn een Aziatische exoot is die veel voorkomt in onze duinen en dat de struik mooie bloemetjes en gezonde goji-bessen produceert... dat wisten we allemaal al wel. Maar dat een meeldauwsoort, een zwam die een witte laag vormt op de blaadjes, zich op deze plant specialiseerde is nieuwe info. Voorlopig staat deze **Boksdooormeeldauw** nog als zeldzaam in de lijsten. (foto : bioref.lastdragon.org)

Ook **Zandhaver** staat in de lijsten rood aangeduid. De blauwgroene kleur van de bladeren valt van ver op en tijdens onze wandeling kregen we duizenden exemplaren te zien. Hoezo zeldzaam? In Vlaanderen zijn de zereepduinen als biotoop zeldzaam en dat geldt dus ook voor alle planten en dieren die enkel in die biotoop voorkomen. (foto : waarnemingen.be)

Gaasvliegen zijn geen vliegen (want ze hebben 4 vleugels). Ze behoren tot de kleine afzonderlijke orde van de netvleugeligen. Zowel de larven als de imago's eten bladluizen en zijn dus welkomme gasten in de tuin. Deze soort heeft een opvallende witte lijn over het lichaam en heet daarom... je raadt het nooit... de **Witstreepgaasvlieg**. (foto : biolib.cz)

Alle kevers komen als larve uit het ei en zullen later verpoppen tot de volwassen vorm (=imago). Ook lieveheersbeestjes behoren tot de kevers en we weten dat ze als larve en als imago heel wat bladluizen eten. Tja... niet allemaal (uitzonderingen bevestigen de regel)... want bijvoorbeeld het **Citroenlieveheersbeestje** (op de foto een larve) eet enkel meeldauw. (foto : arpat.com)

Op het eerste zicht lijkt deze **Grote wolbij** sterk op een wespensoort maar ze is het dus niet. Vooral de sterke beharing van het borststuk is een goede aanwijzing in de juiste richting. Ben je een durver? Dan kun je misschien eens de angel van dichtbij bekijken, bij bijen heeft die een weerhaak, bij wespen is de angel glad. (foto : iNaturalist)

Het mag natuurlijk niet al te eenvoudig worden want deze heeft toch ook een behaard borststuk? Tja... minder sterk behaard dus toch een wesp. En dan nog wel een (voorlopig) zeldzame soort met een typisch strepenpatroon op het achterlijf. We hadden geluk want deze **Harkwesp** kregen we zowel 's morgens als 's namiddags te zien. (foto : waarnemingen.be)

Je geheugen blijven uitdagen schijnt de hersenen jong te houden. Deze klaversoort met zeer kleine gele bloemetjes heeft een stekeltje op het middelste blaadje en is daarom **Hopklaver**. Logisch toch?... **HOP**klaver want met een stekeltje er**HOP**. Flauw, ik weet het, maar het werkt wel. (foto : waarnemingen.be)

Heel wat kruiden, struiken en bomen zijn eetbaar, bruikbaar en/of geneeskrachtig. Helaas is veel van die kennis zo goed als vergeten geraakt. En wie, bijvoorbeeld, wel nog weet dat je van **Zeepekruid** (zeker van de wortels) een zeepsopje kunt maken heeft vaak de puf niet om er haar/zijn tijd en werk in te steken. (foto : waarnemingen.be)

Stel je voor dat je als mens een tong had in dezelfde verhouding als die van een **Kolibrievlinder**. Dan had je een tong van zo'n twee meter mee te sleuren (niet ideaal in coronatijden). Deze nachtvlinder specialiseerde zich in de nectar van buisvormige bloemetjes zonder landingsplatform, waar andere insecten moeilijk of niet bij kunnen. (foto : waarnemingen.be)

Wie gruwet van insecten (en dat doen veel mensen) zal wellicht een uitzondering maken voor de dagvlinders. Het niet-bedreigende gefladder en de felle kleur zitten daar natuurlijk voor veel tussens. Dit mannetje **Icarusblauwtje** pronkt hier met zijn felle blauw terwijl hij drinkt van Heelblaadjes. (foto : JaVa)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er is (zoals steeds) een herkansing mogelijk want op **zondag 13 september** staat er opnieuw een boeiende activiteit op de kalender. (de info-mail valt in je mailbox op maandag 07 september)
Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Bij carpoolen wordt wel gevraagd een kleine brandstofbijdrage te betalen aan de chauffeur van dienst.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **Zondag 13 september** : provinciaal domein **Walraversijde**
Start om 09u00 of 14u00 : aan de kapel Sint-Rafaël / Duinenweg 87 / Raversijde Oostende
- **Zondag 20 september** : wandeling langs de **Damse Vesten**
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse AM: 09u10, PM om 14u10 op de parking / Damse Vaart-Zuid 2 / Damme
- **Zondag 27 september** : daguitstap naar **Zeeland**
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse AM : 09u10 of 14u10 op de parking einde Kanaalstraat / Cadzand
Ter plaatse PM : rond 13u30 aan de brug over het kanaal / Retranchement
- **Zondag 04 oktober** : wandeling door **Tillegembos**
RV carpoolers om 08u30 of 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse: 09u00 of 14u00 op de parking Witte Molenstraat / Sint-Andries Brugge
- **Zondag 11 oktober** : wandeling door het **Stadrandbos**
Start om 09u00 of 14u00 : kruispunt Grintweg en Gistelsesteenweg / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

Ach... waar is de tijd dat we mond-maskerloos en in groep door de natuur konden struinen. Het lijkt al lang geleden en nieuwe wandelingen lijken helaas nog veraf. Maar toch nog even mijmeren bij deze foto's van onze (voorlopig) laatste NVO-wandeling.

foto : NaGy

Natuurlijk valt er in verafgelegen natuurgebieden veel te zien en te beleven maar die natuur zo vlak tegen je deur, dat heeft toch ook wel iets verrassends en boeiends.

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : DiNo

foto : DiNo

In de zomer is het vooral uitkijken naar en genieten van de vele soorten insecten, linksboven beginnend en met de klok mee:

- **Honingbij** op **Akkerdistel**
- **Oranje zandoogje** en **Zwartsprietdikkopje** op **Jacobskruid**
- een **Pluimvoetbij** op **Schermhavikskruid** (?)
- Christian bestudeert een zeldzame dagvlinder: **Kaasjeskruiddikkopje**
- heel moeilijk op naam te brengen: één van de **veldsprinkhaan-soorten**
- **Blinde bij** (jowel een zweefvliegsoort) op **Dubbelkelk**

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : PeHe

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

foto : NaGy

Wie loeppotjes zaait zal insecten oogsten... of is het eerder omgekeerd? In ieder geval is het wel eens interessant om die beestjes van dichtbij te kunnen bestuderen. Veel natuurliefhebbers beginnen met vogels kijken maar schakelen vroeg of laat over op insecten... veeeeeeel boeiender (persoonlijke voorkeur schemert hier wellicht beetje door). Het trukje met het water en het Sterretjesmos MOEST natuurlijk ook nog eens aan bod komen.

foto : NaGy

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : AnBra

Wie oog heeft voor detail vindt in de natuur overal prachtige en gewillige foto-modellen, linksboven beginnend en met de klok mee :

- **Zeemelkdistel**, met zijn dikke blaadjes aangepast aan de zeewind
- **Zeepkruid**, maken we volgende keer ter plaatse een sopje?
- **Vlas**, ook een landbouwgewas kan prachtig bloeien
- **Zeeraket** voelt zich enkel lekker als ze de zee kan zien
- **Boksdoorn**, prachtige bloemen en gezonde goji-bessen (gezond is bij deze soort duidelijk niet gelijk aan lekker)

foto : DiNo

foto : DiNo

foto : NaGy

Dit is het enige stukje Kustbaan dat echt vlak langs het strand loopt. Met de nodige problemen want tijdens de herfst en de winter moet de tramlijn en soms ook de Kustbaan zelf afgesloten worden vanwege het vele opstuivende zand.

Er bestaan plannen om de tram te laten samenlopen met de Nieuwpoortsesteenweg en dit stuk dan terug te geven aan de natuur. Daar zullen we als natuurliefhebber niet rouwig om zijn.

Leve het digitale tijdperk. Op de foto rechts zie je een prachtig, ongeschonden zicht op zee. Waar zijn dan de verlichtingspalen van de Kustbaan en de bovenspanning van de tram? Wel, die werden beetje per beetje met een fotobewerkingsprogramma weggegomd. Weer een half-uurtje nuttig ingevuld (of weggegomd) dus.

foto : NaGy

foto : AnBra

Aan de kledij kun je merken dat het na de middag een stuk warmer was dan 's morgens. Toch nog wel wat lange broeken want de vermaledijde teken liggen op de loer in het gras en ook in het (voor Rode-Ridder-adepten) struweel.

Dit stukje Oostende wordt door natuurliefhebbers wel eens vergeten maar er valt een leuke toer te wandelen en, ondanks de ligging, de biodiversiteit is er verrassend hoog.

foto : AnBra

foto : DiNo

Nog wat beestige waarnemingen, toch straf dat NVO-ers dit tijdens de wandeling op die manier weten vast te leggen ("do it but" zou men in het Engels zeggen) :

- rechts met zekerheid een sabelsprinkhaan-soort vanwege de grote legboor. De donkere rugstreep en de rechte boor maken er een **Zuidelijk spitskopje** van.

- in het midden twee keer een **Citroenlieveheersbeestje**, links als larve en rechts als imago (volwassen vorm)

- de onderste rij toont tweemaal de zeldzame **Harkwesp**. De felgele tekening op de rug en de groengele ogen maken er een bijzonder beestje van.

foto : AnBra

foto : AnBra

foto : PeHe

foto : AnBra

foto : NaGy

foto : NaGy

Nabespreking met zicht op zee,
wat wil een mens nog meer zeg.
En waarempel... deze keer ook
een fotografisch bewijs van de
namiddagploeg.

foto : NaGy

foto : AnBra